

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

Ad ea[n]de[m] ueritatis r[at]ione[m] p[er]tinere q[uo]d clamans dixit fons
ille, si quis sitit, ueniat ad me, & bibat, & de fontis eiusdem apertione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

ra, in illa sacratissima cœnar. Nonne (inquam) tunc maxime in infirmitate nostra laborabat, & non erat species ei neq; decor, unde & uidimus eum (inquit Propheta) & non erat aspectus, & desiderauimus eum depectum & nouissimū uiros, uirum dolorum & scientem infirmitatem, & quasi absconditus uultus eius, & despectus. Proinde ne maiestas spiritus sancti maior uideretur uel tunc presentibus uel post futuris, ex eo quod homo eiusmodi dixisset, quē ego mittam uobis, recte & necessario addidit, à patre: & repetens, qui (inquit) à patre, id est, ab altissima procedit diuinitate, unde & credi uel agnosci debet quid sit altissimus ipse. Per hoc ergo simile, sicut iam dictum est, fides debet, ut firmior sit, adiuuari præsertim, quia non, sicut ubi dixit, & qui me recipit, quasi quandam negationem suppositum fuit dicēs, non me recipit, sed eū q̄ me misit: non em̄ (in q̄) sicut illic ita & hic tali locutione usus est, ut diceret, quē ego mittā uobis, non ego mittā, sed is qui me misit.

¶ Item filium fontem esse processionis huius, sicut est & pater: Psal. m̄ dicente, quoniam apud te est fons uitæ.

Ca. V.

T igitur hauriamus uitam, & bibentes non sitiamus unquam, accedamus tam scienter quā fideliter ad hunc procedentē, non dubitantes filiū æque ut patre huius esse processionis fontem. Vnde & cum Psal. m̄ dicamus tibi domine, quoniam apud te est fons uitæ. Vita enim spiritus sanctus est: & fons uitæ filius dei est: & dominus cui hæc loquitur, domine in celo misericordia tua, & cætera, usq; in ebriabuntur ab ubertate domus tuæ, & torrente uoluptatis tuæ potabis eos, quoniam apud te est fons uitæ, deus pater est. Sic ergo in hoc psalmo intelligimus fontē apud dominū, sicut in Euangelio, uerbū apud deum: flumen & de fonte, & de fontis uena procedit, spiritus sanctus & de filio & de patre procedit. Flumen inquit, uerbi gratia: phison siue gyon profluit de fonte qui est apud paradysum: Fluminis impetus, qui lætificat ciuitatē dei, procedit de fonte qui est apud dominū, de uerbo quod est uel erat apud deū. At tamē similitudo hæc non est omnino perfecta. Nam paradysus & fons, terra & aqua, diuersa est substantia. Et fluuius localiter egreditur de fonte siue de terra illa. Fons autē & dominus, apud quem est fons uitæ, & ipsa uita scilicet spiritus sanctus, una substantia est. ¶ Vide nunc ordinē siue iuncturā uerborū. Cum dixisset: Inebriabuntur ab ubertate domus tuæ, & torrente uoluptatis tuæ potabis eos, cām subiunxit, cur hoc deberet & unde posset fieri, dicens: Quoniam apud te est fons uitæ. Nam pro posse siue possibilitate talē præsens coniunctiua structurā facit. Dixi, torrente uoluptatis tuæ potabis eos, id est, perfectā & inestimabilem iocunditatem eis dabis: & hoc bene poteris facere, quoniam apud te est fons uitæ, de quo procedit spiritus sanctus, qui ipse est torrentis uoluptatis tuæ. Pro causā uero sic. Dixi, potabis eos, & hoc iccirco debes facere, quoniam ipsi credunt & confitentur, quod sit apud te ille fons uitæ.

¶ Ad eandem ueritatis rationem pertinere quod clamās dixit fons ille, si quis sitit, ueniat ad me, & bibat, & de fontis eiusdem apertione.

Ca. VI.

Omnē hoc est quod clamās dixit fons ille, filius ipse: Si quis sitit, ueniat ad me, & bibat. Qui credit in me, sicut dicit scriptura, flumina de uentre eius fluent aqua uiuæ. Cui rogo magis uel melius congruit quā fontis, ut dicat, si quis sitit, ueniat ad me, & bibat? Habet enim fons quod de semetipso effundat, habet (inquam) fons uitæ, qui apud te est domine, uitam, id est, uiuificantem spiritum qui ex ipso procedat & in os sitientis siue bibere uolentis, id est, in interiora animæ credentis, desiderantis, & uiuere uolentis, larga dignatione influat. ¶ Hinc & apud Zachariam Propheta scriptum est. In die illa erit fons patens domui Dauid & habitantibus Hierusalem, in ablutionem peccatoris & menstruatæ. Gaudemus enim, nomine fontis CHRISTVM dei filium in hac ratione designari, dum hoc intendimus quod nulli dubium esse debuerit, quod nunc Ecclesia Catholica firmiter credit, quia spiritus sanctus non minus à filio quā à patre procedit. Primū, in remissionem peccatorū, de quo uidelicet dato eiusdem spiritus sancti, & hic propheta dicit manifeste, in ablutionem peccatoris & menstruatæ, scilicet populi utriusq; peccatoris, populi gentilis: menstruatæ, synagogæ: cuius ex nobilioribus filijs unus Esaias, hoc ipsum confitetur et dicit, Et facti sumus ut immundi omnes nos, et

B 2 quasi

leget minor

Domine apud te est fons uitæ Psal. 35.

Gene. 2 Psal. 45

Psal. 35

Iohan. 7 Siquis sitit, ueniat ad me

Zach. 13 Fons patens in ablutione peccatoris & menstruatæ.

Esa. 64

quasi pannus menstruatae omnes iustitiae nostrae. Sed nec illud ignotum esse debet, quando uel ex quo die fons iste patens factus sit, & peccatorem siue menstruata abluerit, quoniam sic dictum est. In die illa erit fons patens domui David. Nimis dies illa nunc est, dies glorificationis Iesu Christi domini nostri, ex quo exaltatus a terra ut omnia traheret ad se, cum emisisset spiritum, unus militum lancea latus eius aperuit, & continuo exiit sanguis & aqua. Tunc fons iste patens factus est, & ex tunc patet: quia non ante, sed ex tunc spiritus sanctus in remissionem peccatorum datus est. ¶ Eatenus quippe (ut iam dictum est & saepe dicendum semper) sciendum est) in diuisiones quidem gratiarum spiritus idem patribus & prophetis datus erat: sed huius dati, quod est ablutio, tam peccator eatenus quam menstruata expers fuerat. Hinc est illud dictum, nondum enim erat spiritus sanctus datus, quia Iesus nondum fuerat glorificatus.

¶ **Be proprietate fontis illius qui est apud te domine, & de equiuocatione fontium in scripturis, ut illic hauriat aquas in gaudio de fontibus saluatoris.**

Caput .VII.

Homines sancti quod dicuntur fontes

Esai. 48.
Psal. 17
Iohan. 4

Psal. 57
Zach. 12.
Ratio ad obsequium de fontibus
Iohan. 7.

1. Pe. 1.

Iohan. 4.
Aqua uiuificans.

Psal. 64

Iohan. 7.

Orte dicit aliquis. Multorum communis appellatio, mystica est fons: etenim multi in scripturis fontes nominati sunt: multi (inquam) sancti homines, scilicet prophetae & apostoli, nomine fontium significati sunt. Exempli gratia: Haurietis aquas in gaudio de fontibus saluatoris. Item in Psalmo: Et apparuerunt fontes aquarum. Ipse quoque saluator mulieri Samaritanae loquitur. Qui autem biberit ex aqua, quam ego dabo ei, non sitiet in aeternum: sed aqua quam ego dabo ei, fiet in eo fons aquae salientis in uitam aeternam. Quomodo ergo, pro documento processionis spiritus sancti, dum astruere uolumus, quod non minus a filio quam a patre procedat idem spiritus sanctus, tantopere gaudeamus de significatione filii, uocabulo fontis, quia sic scriptum est: quoniam apud te est fons uitae: & in illa die erit fons patens domui David, & habitantibus Hierusalem, in ablutione peccatorum & menstruatae: ¶ Ad haec (inquit) Magna distantia est fontis qui est apud deum, & ceterorum fontium: qui omnes, ut efficerent fontes, de plenitudine eius acceperunt. Denique cum & adhuc multae sint differentiae illorum, maxima haec distantia est, quam protinus dicam. De illo fonte unico, qui erat & est apud deum, ipso profundo corde patris, non solae uoces aut uerba, sed ipsa procedit substantia spiritus sancti. De fontibus autem alijs, tantummodo uoces seu uerba spiritus sancti: Nimis omnes scripturae ueritatis, quas utique per os sanctorum hominum locutus est spiritus inspirator ueritatis. ¶ Proinde diligenter perpende uerba haec. Sed aqua, quam ego dabo ei, fiet in eo fons aquae salientis in uitam aeternam. Hoc ita recte intelligit. Gratia spiritus sancti quam dabo uel dare potero ei (ille enim spiritus ex me procedit) non est nec erit sicut spiritus huius mundi siue sapientia seculi, quae non uiuificat, sicut aqua putei huius quam hauris, non facit tibi ut non iterum sitias, sed faciet in eo gratia eadem intelligentia scripturae uiuificae, quae uidelicet intelligentia sic pseruat, sicut de fonte aqua profluere non cessat, ut loquendo siue etiam scribendo, quasi quibusdam riuus, prae multitudine, id est, multorum irriget animas: fiatque quod dictum est per Psalmistam: Riuos eius inebrians multiplicata genimina eius: in stillicidijs eius laetabitur germinans. Et hoc quidem facere potest quisque fontium, scilicet sanctorum hominum, qui a deo inspirati sunt, profundero doctrine riuulum, proferre sermonem bonum: ipsum autem spiritum sanctum homo homini perferre non potest, quantocumque dono eiusdem spiritus abundet, nisi solus ille & unicus fons uitae qui apud te domine est.

¶ **Be eo quod ait. Euangelista: hoc autem dixit de spiritu quem accipiunt erant credentes in eum.**

Caput .VIII.

Proinde ualde diligenter attendendum est illud, quod ubi dixit fons ille (sicut supra memoratum est) clamans in templo in magno die festiuitatis, si quis sitit ueniat ad me, & bibat, qui credit in me, sicut dicit scriptura, flumina de uentre eius fluent aquae uiuae, protinus Euangelista subiunxit. Hoc autem dixit de spiritu, quem accipiunt erant credentes in eum. Denique potest quidem simpliciter & absque ostendiculo in pace fraterna suscipi siue intelligi, quod illud totum de spiritu sancto clamauerit, sed ubi distantia